

Сарајево, 26.04.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 19.04.2021. - 23.04.2021.**

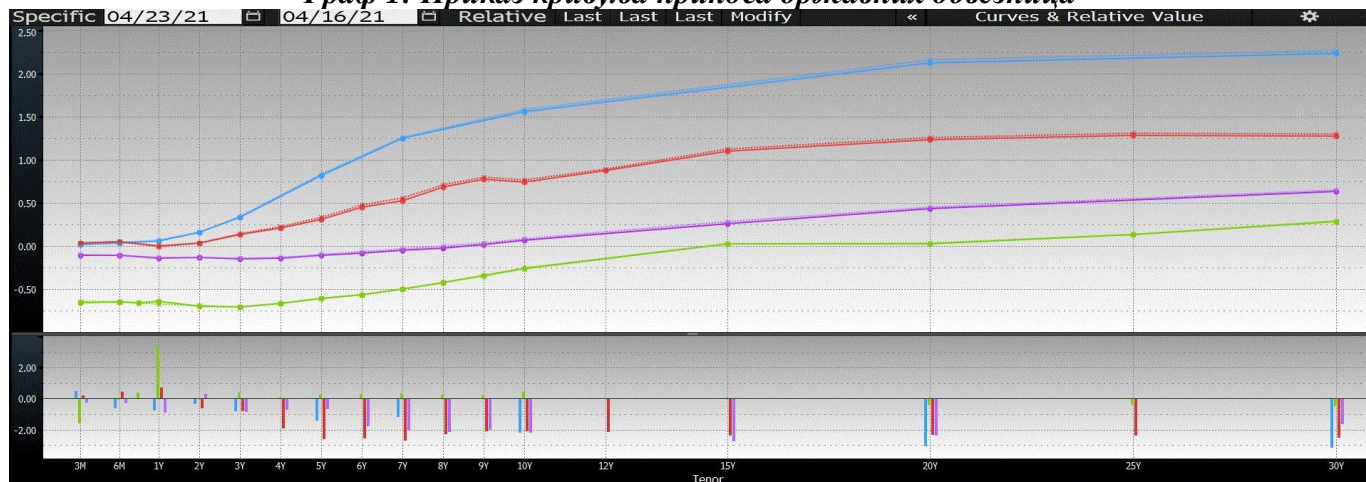
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	16.4.21		23.4.21		16.4.21		23.4.21		16.4.21		23.4.21		16.4.21		23.4.21	
2 године	-0,69	-0,69	→		0,16	0,16	→		0,04	0,04	→		-0,12	-0,13	↘	
5 година	-0,61	-0,61	→		0,83	0,82	↘		0,33	0,31	↘		-0,09	-0,10	↘	
10 година	-0,26	-0,26	→		1,58	1,56	↘		0,76	0,74	↘		0,09	0,07	↘	

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	16.4.21	-	23.4.21
3 мјесеца	-0,614	-	-0,623
6 мјесеци	-0,652	-	-0,653
1 година	-0,641	-	-0,593

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 23.04.2021. године (пуне линије) и 16.04.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Позитивне вијести о убрзању програма вакцинације у Европи, а тиме и повећаним очекивањима бољих економских изгледа, су утицале на раст приноса обвезница еврозоне почетком протекле седмице. Ипак, већ наредног дана растући број заражених ублажио је ентузијазам око глобалног економског опоравка, што је утицало на корекцију приноса наниже. До краја седмице нису забиљежене веће промјене приноса. Предсједница Европске комисије Von der Leyen је изјавила да се ЕУ налази на путу да постигне циљ да набави довољно вакцина за 70% свих одраслих становника до јула. У петак су објављени веома позитивни прелиминарни подаци РМІ индекса за еврозону.

Прошле седмице одржана је сједница УВ ЕЦБ на којој је остављена непромијењена актуелна монетарна политика, што је у складу с очекивањима, као и референтна каматна стопа (0%), а потврђено је и да ће куповине у оквиру РЕПР програма у текућем кварталу бити настављене убрзаним темпом. Предсједница Lagarde је изјавила да није расправљано о

постепеном укидању хитног програма куповина обвезница (PEPP) чак и ако ЕЦБ види знакове да економија почиње да се „рјешава“ пандемије, као и да ће овај програм трајати најмање до марта 2022. године. Из ЕЦБ је саопштено да велике банке у еврозони нису адекватно извјештавале о својој ризичној имовини у вриједности 275 милијарди EUR, тако што су употребљавале властите моделе за квантификацију потенцијалних губитака. Регулатори широм свијета су од финансијске кризе из 2008. године почели да критикују интерне моделе које велике банке користе за калкулације висине изложености биланса према ризику, односно колико им је капитала потребно. Уставни суд Њемачке је отворио пут да Њемачка одобри законодавство ратификације ЕУ фонда опоравка, чиме би Њемачка постала 18. чланица која је извршила ратификацију и дозволила ЕУ да настави са припремама расподјеле средстава у другој половини текуће године. У Италији премијер Draghi би слједеће седмице требало да презентује пакет опоравка у вриједности 221 милијарду EUR за радикално реструктурирање економије која настоји да изађе из најдубље рецесије од II свјетског рата. Овај пакет ће се ослањати на ЕУ фонд опоравка, а очекује се да ће Италија и Шпанија бити највећи примаоци средстава наведеног фонда.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Однос дуга и БДП-а – ЕЗ	2020. година	-	98,0%	83,9%
2.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR)	ФЕБ	-	25,9	34,7
3.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г)	ФЕБ	-	-5,8%	-2,6%
4.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	АПР	-11,0	-8,1	-10,8
5.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)	АПР	52,9	53,7	53,2
6.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.)	АПР	62,0	63,3	62,5
7.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.)	АПР	49,1	50,3	49,6
8.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	ФЕБ	-	1,9%	-3,8%
9.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	ФЕБ	-	0,9%	-1,6%
10.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г)	ФЕБ	-	-10,7%	-12,0%
11.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г)	МАР	3,3%	3,7%	1,9%
12.	Стопа незапослености – Холандија	МАР	-	3,5%	3,6%

САД

Током протекле седмице највиши званичници Министарства финансија су се састали са 20 водећих банкара како би разговарали о инфраструктурном плану предсједника Bidena вриједном 2,3 билиона USD и о начинима како да искористе јавно-приватна партнерства за проширење инклузије у рјешавању економских проблема. Предсједник Феда Powell је изјавио да прениска инфлација штети америчким породицама и предузећима, те да би се инфлација могла мало повећати, дјелимично одражавајући привремене факторе како економија јача. Економски пакет подршке Бијеле куће вриједности преко 1 билиона долара би могао бити презентован већ у овој седмици, гдје се очекује да ће Биден најавити низ повећања пореза за богате грађане САД, укључујући скоро дупло веће намете на капиталну добит особа које зарађују више од 1 милион долара, како би финансирао масивне трошкове бриге о дјечи и образовање. Републиканци у Сенату су у четвртак предложили властити план вриједан 568 милијарди долара, што је испод нивоа потрошње којег заговара Бијела кућа. Приједлог републиканаца је углавном усмјерен на традиционалне инфраструктурне пројекте, уз 299 милијарди долара усмјерених на путеве и мостове, 65 милијарди ка широкопојасним мрежама, 61 милијарду долара ка транзитним системима, те 44 милијарде долара за аеродроме. С друге стране, план Бијеле куће тражи шира улагања у истраживање и развој, субвениције за обнову зграда, те више средстава за климатске промјене.

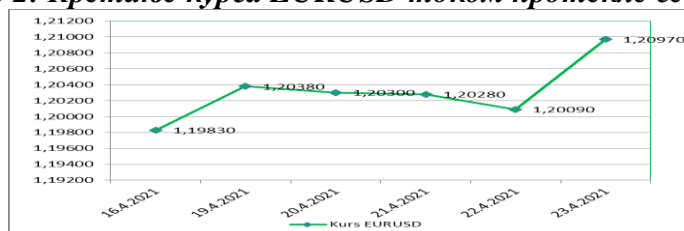
Уочи састанка FOMC-а који ће се одржати 27. и 28. априла, тржишни аналитичари не очекују промјену монетарне политике, док је предсједник Феда Powell поновио изјаву из марта да ће бити потребно неко вријеме да би се постигао значајнији напредак. Републиканци би могли бити спремни да подрже програм вриједан чак 900 милијарди USD за потрошњу у инфраструктури, што би било мање и од половине приједлога финансирања предсједника Bidena.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	МБА апликације за хипотекарне кредите	16. апр	-	8,6%	-3,7%
2.	Иницијални захтјеви незапослених	17. апр	610.000	547.000	586.000
3.	Континуирани захтјеви незапослених	10. апр	3.650.000	3.674.000	3.708.000
4.	Водећи индекс	МАР	1,0%	1,3%	-0,1%
5.	Индекс продаје изграђених кућа (М/М)	МАР	-1,8%	-3,7%	-6,3%
6.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	АПР	61,0	60,6	59,1
7.	PMI индекс услужног сектора Р	АПР	61,5	63,1	60,4
8.	Композитни PMI индекс Р	АПР	-	62,2	59,7
9.	Продаје нових кућа (М/М)	МАР	14,2%	20,7%	-16,2%

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,1983 на ниво од 1,2097.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице објављени подаци о стању инфлације у Великој Британији сугеришу да инфлација постаје бржа, те је током марта забиљежен снажнији раст који би могао значити да би се годишња инфлација могла удуплати па би могла до краја наредне године бити изнад циљаног нивоа ВоЕ који износи 2%.

Истраживачки центар „The Resolution Foundation“ је објавио да је велика вјероватноћа да су домаћинства у Великој Британији доживјела много већи удар прихода у току пандемије Ковид19 од домаћинстава у Француској и Њемачкој. Прије почетка кризе је била велика неједнакост, па су најсиромашнија домаћинства у Великој Британији имала приходе 20% ниже од истих у Француској. Мреже социјалне сигурности и приватне штедње су такође биле ниже него у Француској и Њемачкој. У међувремену, Велика Британија је покренула независну ревизију капитала и правила власничког трговања који су уведени наког глобалне финансијске кризе, јер жели да ојача глобалну конкурентност града Лондона након Брегзита.

Министар финансија Sunak је изјавио да покреће нову радну групу Министарства финансија и ВоЕ како би координирали истраживање увођења потенцијалне дигиталне валуте централне банке (CBDC). Дигитална верзија GBP, иза које би стајала ВоЕ, би потенцијално омогућила предузећима и потрошачима да директно држе рачуне у ВоЕ и да заобилазе друге посреднике приликом плаћања, те да на тај начин повећају улогу централне банке у финансијском систему. Из Министарства финансија је саопштено како ће порески обвезници платити око 120 милиона GBP како би надокнадили инвеститорима новац који су изгубили након пропадања инвестиционе компаније Лондон Capital & Finance у 2019. години.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г)	АПР	-	5,1%	2,7%
2.	Захтјеви незапослених за помоћ	МАР	-	10.100	67.300
3.	ILO стопа незапослености	ФЕБ	5,0%	4,9%	5,0%
4.	Инфлација (Г/Г)	МАР	0,8%	0,7%	0,4%
5.	Темељна инфлација (Г/Г)	МАР	1,1%	1,1%	0,9%
6.	PPI излазне цијене производње (Г/Г)	МАР	1,7%	1,9%	0,9%
7.	PPI улазне цијене производње (Г/Г)	МАР	4,3%	5,9%	3,3%
8.	Малопродаја (Г/Г)	МАР	3,5%	7,2%	-3,6%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR док је апрецирала односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,86576 на ниво од 0,87148, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3832 на ниво од 1,3876.

ЈАПАН

Јапан је прогласио ванредно стање у Токију, Осаки и још двије регије, од 25. априла до 11. маја, компликујући задатак ВоЈ да у свом кварталном извјештају процјени правац кретања економије. Очекује се да ће ВоЈ на састанку који се одржава 27. априла задржати непромијењене новчане подстицаје у својим економским прогнозама, а који ће вјероватно бити главни фокус пажње састанка након уведеног поновног ванредног стања. И даље је неизвјесно да ли ће се Олимпијске игре у Токију одржати, иако би требало да почну за мање од 100 дана, а бивши министар финансија Азуми је изјавио да је сада моменат да се озбиљно размотри да ли да се откажу или одгоде. ВоЈ би могла смањити прогнозе инфлације за ову фискалну годину, у кварталним пројекцијама које би требало да буду објављене ове недјеље чије би смањење могло рефлектовати утицај на смањења накнада за мобилне телефоне, за које аналитичари сматрају да би могло утицати на смањење темељне потрошачке инфлације чак за 0,6%. Агенција за додјелу кредитног рејтинга S&P је потврдила рејтинг Јапана (А+), наводећи висок суфицит текућег рачуна и да очекује постепени економски опоравак од пандемије. Изгледи рејтинга су остали „стабилни“, што рефлектује очекивања ове агенције да ће Јапан остварити просјечан номинални економски раст од око 1,8% током наредне 4 године. Часопис MNI је објавио да званичници ВоЈ вјерују да би очекивања око већих каматних стопа у САД, због постпандемијског брзог опоравка и мањак вакцина могле да доведу до растућих негативних ефеката по крхке економије које се налазе у развоју.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (милијард.ЈПУ)	МАР	493,2	663,7	215,9
2.	Извоз (Г/Г)	МАР	11,4%	16,1%	-4,5%
3.	Увоз (Г/Г)	МАР	4,7%	5,7%	11,8%
4.	Индустријска производња (Г/Г) F	ФЕБ	-	-2,0%	-2,6%
5.	Искориштеност капацитета (М/М)	ФЕБ	-	-2,8%	4,7%
6.	Индекс терцијарне индустрије (М/М)	МАР	0,5%	0,3%	-1,0%
7.	Поруцбине машинских алата (Г/Г) F	МАР	-	65,1%	36,7%
8.	Стопа инфлација (Г/Г)	МАР	-0,2%	-0,2%	0,4%
9.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	АПР	-	53,3	52,7
10.	PMI индекс услужног сектора Р	АПР	-	48,3	48,3
11.	Композитни PMI индекс Р	АПР	-	50,2	49,9

ЈПУ је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 130,36 на ниво од 130,49. ЈПУ је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 108,80 на ниво од 107,88.

НАФТА И ЗЛАТО

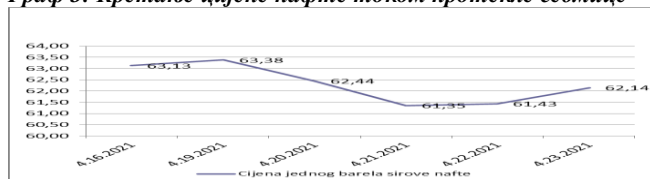
На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 63,13 USD (52,68 EUR).

Цијена нафте је током протекле седмице имала тенденцију смањења. Почетком седмице цијена се одржавала на нивоу изнад 63 USD по барелу. Инвеститори су изражавали забринутост због утицаја који би на потражњу за овим енергентом могао имати раст броја заражених у Индији и другим земљама, што је ограничило даљи раст цијене. У наредним данима цијена је имала тенденцију смањења под утицајем општег пада расположења на тржишту, након што је поновни раст броја заражених у неким од највећих свјетских увозника нафте указао на неравномјеран пут ка опоравку. Средином седмице су објављени подаци о стању залиха нафте у САД који су показали да је дошло до раста залиха за додатних 600.000 барела, што је било неочекивано. Аналитичари су очекивали да ће укупне залихе нафте бити смањене на 4,4 милиона барела. Након тих вијести инвеститори су покушали да пронађу бар мале знакове опоравка тражње за овим енергентом, посебно након сигнала да се пандемија шири у неким земљама, попут појединих азијских држава, што је утицало на благи раст цијене нафте. Такав тренд се наставио крајем седмице, када је цијена нафте повећана под утицајем очекивања да ће економски раст у Европи јачати како се ублажавају рестрикције због Ковид19.

Цијена нафте је у овој години повећана за 25% под утицајем напредовања вакцинације против Ковид19, као и због пажљивог управљања понудом од стране ОПЕКС+. Ипак, већи дио раста цијене забиљежен је у прва два мјесеца ове године, а након тога се углавном одржава на садашњем нивоу.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 62,14 USD (51,37 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 1,57%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.766,88 USD (1.482,53 EUR).

Цијена злата је почетком седмице забиљежила пад, да би до сриједи имала тенденцију раста под утицајем смањења приноса америчких обвезница и пада индекса акција изазваних растом броја заражених вирусом Ковид19 у неким земљама. Поред забринутости због ширења пандемије, тржиште је постало опрезније и када су у питању приноси на десетогодишње обвезнице САД који су се задржали на најнижем нивоу у посљедњих пет седмица, што је још једна подршка цијени злата. У појединим дијеловима свијета повећан је број заражених вирусом, што је појачало тражњу за сигурним инвестицијама попут злата. Такве околности су утицале на то да се цијена злата средином седмице повећа на ниво од око 1.790 USD по унци. Наредног дана цијена злата је забиљежила пад, али се и даље налазила на путу да забиљежи седмични раст с обзиром на то да инвеститори процјењују сигнале економског опоравка, опоравка тражње и оптимизам на тржишту САД. Током трговања у петак цијена злата је благо смањена, јер су се инвеститори фокусирали на резултате састанка FOMC-а који се завршава 28. априла, али и на економске податке који треба да буду објављени, док долар постепено слаби. Састанак FOMC-а се завршава у сриједу послеподне, када ће предсједник Феда Powell указати на евентуалне промјене у економским очекивањима и прогнозама. Током прошлог мјесеца извоз злата из Швајцарске у Индију и Кину је повећан, указујући на обновљену тражњу за златом од стране крајњих купаца у овим земљама.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.777,20 USD (1.469,12 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је забиљежила раст за 0,04%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

